

MŮJ ROK

1978

Můj rok 1978

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.bizbooks.cz
www.albatrosmedia.cz

Bizbooks®

Martin Ježek, Michaela Tučková

Můj rok 1978 – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2023

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

MŮJ ROK 1978

Martin Ježek, Michaela Tučková

*Vydalo nakladatelství BizBooks v Brně roku 2023 ve společnosti
Albatros Media a. s. se sídlem 5. května 22, Praha 4.
Číslo publikace 42 618.*

Odpovědná redaktorka: *Martina Rybičková*

Jazyková korektura: *Martina Mojzesová, Vendula Kůrková*

Grafický design: *Ema Pavlovská*

Technická redakce a sazba: *Martina Mojzesová*

Obálka: *Pavel Ševčík*

Ilustrace na obálce: *Marek Rubec*

2. vydání

© *Martin Ježek, Michaela Tučková, 2023*

ISBN tištěné verze 978-80-265-1152-6

ISBN e-knihy 978-80-265-1182-3 (1. zveřejnění, 2023) (ePDF)

www.bizbooks.cz

e-shop: www.albatrosmedia.cz

Cena uvedená výrobcem představuje nezávaznou doporučenou spotřebitelskou cenu.

Nakladateli se přes veškeré úsilí nepodařilo najít autory některých fotografií ani jejich případné dědice. Pokud existují, nechtě nakladatele laskavě kontaktují.

OBSAH

Obsah	3	Společnost	100
Úvod	4	Škola	103
Rok 1978 podle jiných kalendářů	7	Psáno životem	105
Kultura	16	Doprava a cestování	108
Hudba	18	Doprava	110
Film	26	Cestování	118
Seriály	36	Věda, technika a komunikace	122
Divadlo	40	Věda a technika	124
Literatura	46	Kosmonautika	129
Jazykový koutek	52	Komunikace	132
Média, reklama	54	Sport	134
Zábava	58	Krimi	140
Jídlo a jiné radosti života	61	Humor	144
Móda	72	Kalendárium 1978	154
Architektura a společnost	82	Pamětníci	200
Architektura	84	Zdroje	208

PODĚKOVÁNÍ

Děkujeme za laskavou pomoc při přípravě této knihy Michaele Kholové z Českého statistického úřadu, správci facebookové stránky Břeclav – Lundenburg a okolí, panu Kameníkovi za fotografii restaurace U Lucerny, panu Ing. Kocmanovi z Technického muzea v Brně, Haně Tučkové, Jiřímu Zvěřinovi, Vlastě Kollárové a Lence Tučkové za fotografie a všem pamětníkům, kteří se s námi podělili o své vzpomínky.

ÚVOD

Je 1. leden 1978. Vladimír Menšík ve včerejším silvestrovském televizním programu strhujícím způsobem všechny ujišťoval, že život pod socialistickým poklopem je v pořádku a všechno je takhle normální. V reakci na to se usmívaly, tleskaly a pochvalně pokyvovaly všechny ostatní hvězdy stříbrného plátna, zpěvačky, zpěváci, prostě téměř všichni, kteří byli trochu známí a nestyděli se ukázat, že s režimem souhlasí.

Od roku 1968, kdy se očekávalo, že šrouby socialismu povolí a z politických mraků se vyklube slunko, uplynulo deset let. Byla to dekáda označovaná jako normalizace a patří mezi stinné stránky kroniky Československa.

Ale i v této době se rodily děti, lidi chodili na rande a v hospodách bylo veselo. Místy se zdálo, že se i blýská na lepší časy, třeba režiséři Menzel s Chytilovou začali po nucené pracovní odmlce natáčet. Zkrátka lidé se těšili a říkali si, že sice pomalu, ale snad už se po dlouhé noci rozednívá. Kromě toho jsme jako třetí země světa vyslali svého reprezentanta do vesmíru.

Plátina kin po celém světě ovládla Pomáda. Prahu navštívily hvězdy jako Johnny Cash a Dean Reed, což vedlo k bitvám o lístky. Reed emigroval z USA do východního Německa, takže posluchače na koncert přivedla zvědavost, zda je umělec psychicky v pořádku. V Praze byla otevřena další trasa metra A. České ulice ovládl safari styl a pomalu se k nám dostávalo diskotékové šílenství. Brno otevřelo autobusové nádraží Zvonařka, obludné monstrum z betonu a oceli, Praha začala stavět Barrandovský most.

Všem, kteří se v roce 1978 narodili nebo na něj chtějí zavzpomínat či se o něm něco dozvědět, je tato kniha věnována. A pokud knihu chcete sami darovat někomu blízkému, je tu pro vás následující strana.

STRÁNKA PRO TEBE

věnování

PF 1978

ROK 1978 PODLE JINÝCH KALENDÁŘŮ

Gregoriánský kalendář	1978 (MCMLXXVIII)
Arménský kalendář	1426–1427
Etiopský kalendář	1970–1971
Bengálský kalendář	1384–1385
Berberský kalendář	2928
Buddhistický kalendář	2522
Byzantský kalendář	7486–7487
Čínský kalendář	7. 2. 1978 – 27. 1. 1979 Kůň
Kalendář Francouzské revoluce	186–187
Hebrejský kalendář	5738–5739
Hindský kalendář	1899–1900
Íránský kalendář	1356–1357
Islámský kalendář	1398–1399
Japonský kalendář (Koki)	2638
Koptský kalendář	1694–1695
Korejský kalendář	4311
Perský kalendář	1356–1357
Thajský solární kalendář	2521

ČÍSLA, TABULKY A STATISTIKY

CENY POTRAVIN, ZBOŽÍ A SLUŽEB V KČS (DLE ČSÚ)

Potraviny

Chléb žitno-pšeničný (1 kg)	4,40 Kčs
Máslo (I. Jakost)	40 Kčs
Olej (1 l)	25,40 Kčs
Cukr kostkový	8 Kčs
Víno bílé (1 l)	17 Kčs
Pivo (10°)	1,70 Kčs
Rum (40%, 1 l)	65 Kčs
Rýže (1 kg)	5 Kčs
Brambory pozdní (1 kg)	1,40 Kčs

Restaurační stravování – III. cenová skupina

Oběd (polévka, hlavní jídlo, moučník)	11,70 Kčs
Pivo (12° Prazdroj)	3,90 Kčs
Černá káva	3,30 Kčs

Služby

Nájemné za byt (2 pokoje, bez topení)	121 Kčs
Kino: klasický formát	4 Kčs
širokoúhlá projekce	6 Kčs
Divadlo (sedadlo v přízemí)	24 Kčs

Jízdné: osobní vlak (100 km)	14 Kčs
rychlík (300 km)	56 Kčs
autobus (10 km)	3 Kčs
tramvaj	1 Kčs

Střihání vlasů 5 Kčs

Trvalá ondulace s mytím vlasů 33,20 Kčs

Zboží

Černé uhlí (100 kg) 25,90 Kčs

Cigarety: Start (20 ks) 4 Kčs

Sparta (20 ks) 8 Kčs

Mýdlo luxusní Don 10,50 Kčs

Oblečení

Pánské ponožky 11,70 Kčs

Klobouk pánský 118 Kčs

Plášť dámský bavlněný (s polyesterem) 486 Kčs

Plášť dámský vlněný zimní 919 Kčs
 Kojenecká souprava třídílná, vlněná 82,40 Kčs
 Punčochy dámské silonové, silnější 8 Kčs

Dopravní prostředky

Škoda 120 65 tisíc Kčs

Babetta 2 800 Kčs

Benzín speciál (1 l) 4,30 Kčs

Data jsou z ročenky na rok 1978, zdroj: Český statistický úřad

PRŮMĚRNÁ MZDA

2 531 Kčs

DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ

Střední stav obyvatelstva	10 245 686
Sňatky	90 338
Rozvody	27 071
Narodilo se	178 901
Děti narozené mimo manželství	4,8 %
Zemřelo	127 136
Emigrovalo	9 519

Téměř polovina dětí byla počata svobodnými ženami, ale většina z nich se před porodem (95 %) stačila vdát.

Průměrný věk žen

při narození dítěte: 24,9 roku

Průměrná plodnost: 2,3

NEJČASTĚJŠÍ PŘÍJMENÍ

Novák	5 72
Nováková	5 36
Svoboda	4 84
Dvořák	4 14
Svobodová	4 12

NEJOBĹIBENĚJŠÍ DÍVČÍ JMÉNA

Jana	5 792
Petra	5 420
Lenka	4 285
Kateřina	4 165
Lucie	3 148
Martina	3 010
Eva	2 578
Michaela	2 381
Hana	2 259
Markéta	2 150

NEJOBĹIBENĚJŠÍ CHLAPECKÁ JMÉNA

Petr	7 795
Martin	5 769
Jan	5 605
Jiří	5 278
Pavel	4 749
Tomáš	4 678
Michal	4 338
David	3 189
Jaroslav	2 316
Radek	2 264

STŘÍPKY

- Na Vánoce lidé poslali pět milionů pohlednic a milion dopisů.
- V SSSR vznikne nové město každých 18 dní.
- V Praze se nachází již 39 sídlišť.
- O tisíc tun vzrostla výroba hotových mražených jídel.
- Brno má v telefonním seznamu již 65 tisíc čísel.
- Obyvatelé Československa zavítají do kina v průměru jednou měsíčně.
- Na 1 000 mužů připadá v Brně 1 130 žen.
- Nejoblíbenějšími zmrzlinovými příchutěmi jsou banánová, pistáciová a citrónová.

DEJTE SI BACHA

Zcela určitě je německého původu výraz bacha ve spojení dávat bacha, dát si bacha. Jeden náš posluchač nás přesvědčoval, že toto rčení souvisí se jménem rakouského ministra Bacha, ale je to velmi nepravděpodobné.

My toto rčení známe z argotu, z řeči zlodějů nebo rozvratných živlů, které měly co dělat s věznicemi a káznicemi. A teprve později se objevuje ve zhrubělém jazyce obecném, dnes je to výraz zvlášť mezi mládeží zcela běžný.

Životná koncovka -a ve 4. pádě neživotných jmen je v obecném jazyce běžná (dát si taha, šluka, vzít roha). Pro tento výklad svědčí i slovo bachař, tj. ten, kdo hlídá vězně.

Nevíme sice přesně, co vzniklo dřív, zda dávat bacha (a od toho pak bachař), nebo zda dávat bacha vzniklo od slova bachař. Jisté je, že kdo dělal bachaře, musel dávat bacha.

Čeština všední i nevšední (1972)

NARODILI SE

Láďa Hruška , český kutil, moderátor	13. února
Jan Dolanský , český herec a dabér	14. února
Tomáš Kaberle , český hokejista	2. března
Matěj Ruppert , český zpěvák a herec	12. března
Alena Šeredová , česká modelka, herečka a moderátorka	21. března
Jitka Čvančarová , česká herečka, zpěvačka, modelka a moderátorka	23. března
Tomáš Ujfaluši , český fotbalista	24. března
Miroslav Šimůnek , český herec a model	5. dubna
Lucie Borhyová , česká moderátorka	16. dubna
Jakub Janda , český skokan na lyžích	27. dubna
Železník , kuň, čtyřnásobný vítěz Velké pardubické († 22. prosince 2004)	29. dubna
DJ Lucca , česká dýdžejka	31. května
Gabriela Partyšová , česká zpěvačka a moderátorka	9. června
Tatiana Vilhelmová , česká herečka	13. července
Terezie Kašparovská , česká moderátorka	20. července

Láďa Hruška

Jitka Čvančarová

Jakub Janda

Aleš Kotalík

Lukáš Pavlášek , český herec, komik a textař	24. července
Eva Aichmajerová , česká herečka a moderátorka	12. září
Karel Večeřa , český fotbalista	10. listopadu
Radek Štěpánek , český tenista	27. listopadu
Pavla Vitázková , česká herečka	21. prosince
Aleš Kotalík , český hokejista	23. prosince
Petr Čadek , český profesionální tanečník	29. prosince

SVĚT

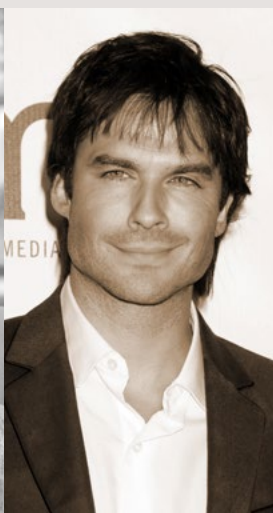
Yiruma , korejský hudební skladatel	15. února
Didier Drogba , fotbalista Pobřeží slonoviny	11. března
Topher Grace , americký herec	19. července
Josh Hartnett , americký herec	21. července
Audrey Tautou , francouzská herečka	9. srpna
Kobe Bryant , americký basketbalista	23. srpna
Katherine Heigl , americká herečka	24. listopadu
Ian Somerhalder , americký herec a producent	8. prosince
Katie Holmes , americká herečka	18. prosince

Lukáš Pavlášek

Radek Štěpánek

Audrey Tautou

Ian Somerhalder

ROK KONĚ

7. 2. 1978 – 27. 1. 1979

Kůň je prototypem ryzí jangové energie. V Číně se věří, že chlapani narození v tomto znamení jsou mužní a krásní.

Kůň je výjimečně inteligentní a společenský. Má ovšem jednu velmi nepřijemnou vlastnost – je nervózní, a tak často zbytečně zbrklý. Osedlat Koně do klidné týmové práce je občas nadlidský výkon. Má spoustu skvělých a originálních nápadů, srší ostrovtipem a je skvělý řečník. Ale běda, když narazí na silně statické a pouze mentální soupeře v podobě Buvola nebo Hada. Dostane se hned do slovních šarvátek, ale nakonec dokáže prosadit i ty nejtřešnějši nápady, které by jinak nikomu neprošly.

Pro opačné pohlaví je právě proto velmi atraktivní. Je si toho náležitě vědom a o to více dbá na svůj elegantní vzhled. Není mu nic dost drahé, aby tím nevylepšil svůj vzhled. Jde za svými cíli odhodlaně a přímou cestou. Je však dost náladový a má vždy na všechno dost času. Obyčejně vše stíhá na poslední chvíli. V cílové rovince je nedostižný a nemá rád vytrvalostní běh.

Martina Navrátilová

Petr Spálený

Petr Hapka

Potřebuje ale být občas důrazně tlačěn k rychlejším výkonům. Jako šéf také dovede pořádně prohánět své stádo. Rád se dvoří a bývá velmi něžným a pozorným milencem. Ženy jsou velmi reprezentativní, nesmírně hrdé a obyčejně velmi silné osobnosti, což hlavně Krysy a Draci nemají rádi. Zato odvážný Tygr, věrný Pes nebo bázlivá Koza jsou jim zcela oddáni.

V roce koně se například narodili **Václav Vorlíček** (1930), **Jan Pohan** (1930), **Clint Eastwood** (1930), **Sean Connery** (1930), **Gene Hackman** (1930), **Richard Harris** (1930), **Emília Vašáryová** (1942), **Ivan Mládek** (1942), **Harrison Ford** (1942), **Bob Hoskins** (1942), **Geneviève Bujold** (1942), **Jana Boušková** (1954), **Ondřej Havelka** (1954), **Zdena Studénková** (1954), **Roman Skamene** (1954), **Denzel Washington** (1954), **Rowan Atkinson** (1955), **Kevin Costner** (1955), **John Travolta** (1954), **Lucie Bílá** (1966), **Jiří Langmajer** (1966), **Jiří Macháček** (1966), **Sophie Marceau** (1966), **Halle Berry** (1966), **David Schwimmer** (1966), **Kiefer Sutherland** (1966), **Tatiana Vilhelmová** (1978), **Jan Dolanský** (1978), **Jitka Čvančarová** (1978), **Jaromír Nosek** (1978), **Shane West** (1978), **Ashton Kutcher** (1978), **Eva Josefíková** (1990), **Jakub Štáfek** (1990), **Andrej Chalimon** (1990), **Kristen Stewart** (1990), **Emma Watson** (1990), **Liam Hemsworth** (1990).

Christina Aguilera

Jiří Sovák

Ray Bradbury

KULTURA

HUDBA

ZLATÝ SLAVÍK

V anketě **Zlatý Slavík 1978** nás nečekalo žádné překvapení. Již patnáctého slavíka si odnáší **Karel Gott**. Svého druhého slavíka v životě získává **Hana Zagorová**. Na rozdíl od předchozích let se mohlo hlasovat jen pro jediného interpreta, nemohla se už navrhnout jména tří zpěváků. Opakuje se ale senzace z minulého roku, kdy má ženská interpretka více hlasů než Karel Gott, který byl do té doby (s jednou výjimkou v roce 1967 – Waldemar Matuška) v hlasech nepřekonaný.

Karel Gott

KAREL BLOUDIL A JIRKA TANČIL

Poslech **rádia** kvůli všudypřítomné socialistické propagandě moc doporučován nebyl, ale taky tam občas něco zahráli. Na prorežimní stanici **Hvězda** (dnešní Radiožurnál) bloudil Karel Gott pasáží (Bloudím pasáží), Zichovo děvče mělo, ou jé, na očích brýle (Měla na očích brýle), Špinarová se zakoukala do boogie (Já mám ráda boogie). Korn zpíval jako déšť (Zpívat jako déšť) a Schelinger musel v textu dnešního politika Františka Ringa Čecha tvrdit Hop a je tu lidoop. Neckář se chtěl líbat (Chci tě líbat), Rezek chodil v nejkrásnějším dešti – možná spolu s Kornem (Nejkrásnější déšť) – a tentokrát se smála i Vondráčková, ale ta se mračila snad jen v Šíleně smutné princezně (Tentokrát se budu smát já). Dívce Ladislava Štáidla mžilo do vlasů a on sám už pochopil (Mží ti do vlasů / Už jsem pochopil). No, alespoň někdo. Obchodník Štáidlova typu by uměl plavat v každém moři.

DUM DUM INDIA

Lidé, až na vzácné výjimky, nesmějí celou dekádu jezdit do kapitalistického zahraničí, západní rozhlas je rušen, pár zahraničních filmů se promítá, dokonce vychází i pár desek se západními interprety – ovšem se značným zpožděním oproti datu původního vydání. Občas jsou k dostání desky o tloušťce půl centimetru od firmy **Dum Dum India**. Sice praskají, ale komu se podaří je za stovku ukořistit v monopolní prodejně gramofonových desek **Supraphon** (cédéčka se rozmohla až na přelomu 80. a 90. let) – třeba album Fireball od Deep Purple nebo Stone Age od Rolling Stones –, stává se vyhledávanou osobou. Takový člověk je hojně navštěvován, protože už jen poslech rockové hudby ze Západu vyvolával pocit, jako byste zakázané končiny skutečně navštívili.

Jednou dvakrát za odpoledne jste ale mohli v rádiu zaslechnout song od Boney M či Smokie, snad proto, že hodně působili v západním Německu a uvítal je také východoněmecký TV kabaret Ein Kessel Bunt, přenášený k nám v nechtěně komickém simultánním překladu.

MAGNETOFONY A BURZY

Mládež už měla právě dost státem povoleného a poddajného **Olympiku**, který nebyť průlomového alba **Marathón**, jež vyšlo právě v tomto roce, zhynul by na nuděnost. Měla tedy u rádií připravené magnetofony a chlapci i děvčata natáčeli, jakmile zaslechli něco zajímavého. Kdo měl **Gerryho Raffertyho s Baker Street** nebo **Dire Straits** a **Sultány swingu**, či snad něco od **Police**, hovořil o tom týden. V roce 1978 vydali debutová alba **Prince, Toto** nebo zmíněný **Dire Straits**.

Pečliví posluchači západních stanic to věděli. Několik šťastlivců pak mělo v kapitalistické cizině rodinné kontakty, odkud desky získávali, a doma je pak prodávali nebo půjčovali. Západní gramofonové desky se taky daly koupit na ilegálních burzách ve větších městech. Tam jste si ale museli dávat velký pozor, jestli se nechystá záťah tehdejší policie (Veřejné bezpečnosti), protože jste pak přišli o desky i peníze a ještě si vás mohli na služebně chvíli nechat.

HLAVNĚ BEZ TEXTŮ

Mezi debutová alba tohoto roku patřilo i album **Žízeň** od skupiny **Pražský výběr**. Nešlo ale o punk rock, který začala kapela hrát o několik let později, než ji definitivně zakázali. Pro své první album zvolil Michael Kocáb styl jazz rock. Ten byl v 80. letech velmi populární. Z dnešního hlediska téměř neposlouchatelná a mnohdy náročná hudba byla založená na exhibici a zručnosti jednotlivých instrumentalistů. Ale hlavně tam nebyly téměř žádné texty. Proto také neexistoval problém s cenzury a desky podobných skupin (**Jazz Q Martina Kratochvíla, Bohemia, Kombo Franty Hromady**) byly dostupné a široce populární.

Světlo světa spatřilo také druhé album **Jiřího Korna**, jehož součástí je hit **Robinson**. První desku vydává **Petra Janů (Motocest)** a **Katapult**. Jeho debut je záznamem živého vystoupení a možná je i tím nejlepším, co se z rocku tehdy vydalo. Ovšem musíme uvážit, že na tuzemských deskách té doby toho moc ke srovnání není.